

وزیر ارشاد رسول اف را متخلف خواند

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی روز یکشنبه، ۲۳ اردیبهشت‌ماه در حاشیه مراسم رونمایی از «ماتده» اثر جدید حسن روح‌الامین در جمع خبرنگاران درباره تولید فیلم‌هایی بدون مجوز وزارت ارشاد و به صورت زیرزمینی در ایران و شرکت آن‌ها در جشنواره‌های خارجی گفت: «تولید و انتشار چنین فیلم‌هایی خلاف قانون است. هرکجا در جریان باشیم جلوی آن را خواهیم گرفت؛ هم ما چنین کاری می‌کنیم، هم نهادهای قانونی که وظیفه دارند. این تخلفات، تخلفات آزاردهنده‌ای است که ضرر آن را جامعه سینمایی بیش از دیگران متحمل می‌شوند.» ایسنا ضمن اعلام این خبر نوشت، وزیر ارشاد در پاسخ به سوال دیگری درباره احتمال برخورد با محمد رسول اف برای تولید فیلم بدون مجوزی به نام «دانه انجیر مقدس» که در جشنواره کن پذیرفته شده نیز گفت: «به‌حال این تخلف محرز است و حتماً در سازمان سینمایی طبق قانون برخورد خواهیم کرد، تا شاهد چنین اتفاقاتی دیگر نباشیم.»

یوروویژن ۲۰۲۴ زیر سایه اعتراض به اسرائیل

سوئیس در حالی عنوان برنده شصت‌وهشتمین مسابقه آواز یوروویژن را که در شهر مالمو سوئد برگزار شد از آن خود کرد که رقابت‌های امسال از ابتدا زیر سایه مخالفت‌ها و اعتراض‌های جدی به حضور نماینده اسرائیل به‌دلیل کشتار مردم غزه بود. مهر ضمن اعلام این خبر به نقل از ددلاین نوشت، تظاهراتی که از اوایل هفته پیش آغاز شده بود تا عصر روز فینال در مالمو ادامه یافت و هزاران نفر خارج از محل برگزاری جمع شدند تا به اقدامات جنایت‌آمیز اسرائیل در غزه اعتراض کنند. در شب پایانی نماز سوئیس با ۵۹۱ امتیاز برای آهنگ «کد» برنده شد و پس از آن کرواسی در رتبه دوم و اوکراین در رتبه سوم قرار گرفتند. پنج آهنگ برتر یوروویژن ۲۰۲۴ شامل نمو با آهنگ «کد» (سوئیس)، بیبی لازیبا با آهنگ «ریم تیم تاگی دیم» (کرواسی)، آلیونا آلیونا و جری هایل با آهنگ «ترا اند ماریا» (اوکراین)، اسلیمانی با آهنگ مون آمور (فرانسه) و ادن گولان با آهنگ «هاریکین» (اسرائیل) بود.

درگذشت کاشف ستاره‌های سینما

راجر کورمن، چهره افسانه‌ای فیلم‌های کم‌بودجه که صدها فیلم کم‌هزینه را کارگردانی و تولید کرد و کاشف ستاره‌های آینده صنعت سینما مانند جک نیکلسون، مارتین اسکورسیزی و رابرت دنیرو بود، در ۹۸ سالگی درگذشت. کورمن که از او به‌عنوان «پادشاه فیلم‌های تجاری و کم‌هزینه» (B movies) یاد می‌شود، از سال ۱۹۵۵، به‌عنوان تهیه‌کننده و کارگردان به‌ساخت صدها فیلم تجاری و کم‌هزینه کمک کرد که از آن جمله می‌توان به «عقرب سیاه»، «اسطل خون» و «سادر خونین» اشاره کرد. او که یک استعدادیاب ماهر بود، مسیر ورود سینماگران مشتاقی مانند فرانسیس فورد کاپولا، ران هاورد، جیمز کامرون و... را به سینما هموار و در سال ۲۰۰۹ جایزه اسکار افتخاری را دریافت کرد. جک نیکلسون هم اولین نقش خود را به‌عنوان شخصیت اصلی در یک فیلم ساخته کورمن در سال ۱۹۵۸ به‌نام «قاتل نق‌نقو» تجربه کرد. بروس درن و آلن برستین از دیگر بازیگران برجسته‌ای هستند که کارشان را با فیلم‌های کورمن آغاز کردند.

به یاد یک فیلمساز شریف

سینمای بومی، میراث اصغر یوسفی نژاد

نژلا پیکانیان

روزنامه‌نگار

«عروسک» (با همان قولچاق به زبان ترکی فیلم)، دومین اثر اصغر یوسفی نژاد بود که سال‌ها در عرصه نقد و مطبوعات سینمایی قلم زده بود و حالا دوربین به‌دست گرفته بود تا با زبان تصویر سخن

درباره کارگردان

و میزانشن‌هایش را استادانه عنوان کرد. سیمرغ زرین بهترین فیلم و بهترین فیلمنامه بخش سینمای سعادت در سی و پنجمین جشنواره جهانی فیلم فجر از جمله جوایز و دستاوردهای این فیلم بود. باز خورد مثبتی که از فیلم اولش گرفت، انگیزه و اراده او برای ساخت فیلم دومش را بیشتر کرد که حاصلش تولید فیلم «عروسک» بود اما تقدیر چنان شد که او حتی نتوانست به نوبت اکران برسد و فیلمش را روی پرده سینما تماشا کند. این تقدیر تراژیک با تقدیر فیلمش گره خورده بود و آنقدر پای آن جنگید و حرص خورد که دچار سکنه مغزی شد و از دنیا رفت. آغاز این تراژدی به جشنواره فیلم فجر برمی‌گشت. فیلم در حالی به جشنواره راه پیدا نکرد و پذیرفته نشد که برخی اعضای هیئت‌انتخاب، آن را اثری قابل توجه و مورد پسند دانستند. بهروز افخمی، یکی از اعضای این هیئت گفت که نبود «عروسک» در جشنواره، دل هیئت‌انتخاب را سوزاند. یوسفی نژاد برای اکران عمومی فیلم هم با موانع و دست‌اندا‌زهای مختلفی روبه‌رو شد و در گیرودار همین کشمکش‌ها بود که جانش

بگوید. او سال‌ها بود که به‌عنوان نویسنده و منتقد در رسانه‌های سینمایی از جمله مجله «فیلم» قلم می‌زد و نقد می‌نوشت. او همچنین فیلم‌های کوتاه و سریال‌های تلویزیونی ساخته بود. تازه پا به میدان فیلمسازی گذاشته بود و در نخستین تجربه کارگردانی‌اش با ساخت فیلم «آئو» همه را شگفت‌زده کرده بود. «آئو» به‌عنوان نخستین فیلم بلند یوسفی نژاد که اولین بار در جشنواره سی و پنجم فیلم فجر به نمایش درآمد، تحسین خیلی از تماشاگران را برانگیخت و حتی «گاد فری چشایر» - عضو انجمن ملی منتقدان آمریکا - یادداشتی درباره این فیلم نوشت و طرح داستان آن را پر تعلیق

فیلمی با بوی فسفش تبریز

گفت‌وگو با جلیل اکبری صحت تهیه‌کننده «عروسک» در غیاب ابدی کارگردان آن اصغر یوسفی نژاد

کاری را ندارد. من فارغ از این‌که وظایف تهیه‌کنندگی ام را به چه‌میزان صحیح انجام داده‌ام، بنا بود به‌عنوان فکر جنبی اصغر هم به او کمک کنم چراکه گروه ما مانند دیگر گروه‌های سینمایی که در آن هرکس در فرمی خط‌کشی شده حرکت می‌کند، نبود. نکته دیگر این‌که ما این اثر را بدون آن‌که خود بدانیم تنها با قول و قرار شفاهی و بدون وجود حتی یک‌برگ کاغذ ساختیم و حتی پس از درگذشت اصغر نیز همان قول و قرارهای شفاهی بود که با خانواده او ادامه پیدا کرد و به همان شیوه پیش رفتیم. ما بدون آن‌که روی کاغذ حرفی با یکدیگر زده باشیم، همکاری بسیار لذت‌بخشی را تجربه کردیم. نکته‌ای که در گفت‌وگوهای به‌جامانده از اصغر پس از ساخت فیلم نیز مورد اشاره قرار گرفته است. من از همکاری با اصغر لذت بسیار بردم و اکنون که بیش از یک‌سال از فوت او می‌گذرد، بسیار بیش از زمان درگذشتش، غمگینم. چراکه احساس می‌کنم جز از دست دادن دوستی نزدیک و کارگردانی بزرگ، یک مشاور و همفکر بسیار صادق را از دست داده‌ام. به عقیده من با درگذشت اصغر یوسفی نژاد، سینمای تبریز و ایران، انسانی کاربلد و دلسوز را از دست داد و متأسفم که روزگار جز این نیست.

زنده‌یاد یوسفی نژاد در این فیلم هم مانند «آئو» از ساختار سکانس‌پلان برای روایت قصه خود استفاده کرده بود و باز هم در فضای بسته خانه، باتوجه به اینکه تعداد کاراکترها و بازیگران فیلم هم زیاد بودند این شیوه، فرآیند تولید را با مشکل مواجه نمی‌کرد؟ ضمن این‌که برخی از منتقدان معتقدند که فشردگی رخدادها و التهاب قصه، فضای تنفس به مخاطب نمی‌دهد و گاهی موجب خستگی او می‌شود. مثلاً نمای لانگ‌شات در فیلم وجود ندارد تا امکان تنفس و تأمل برای تماشاگر ایجاد شود. به‌نظر شما این ریتم تند و بی‌وقفه نباید کنترل و تعدیل می‌شد؟

انتخاب پلان سکانس برای ساخت «عروسک» براساس ذهنیتی ناشی از زیست سینمایی اصغر یوسفی نژاد شکل گرفت. درواقع پس از موفقیت فیلم «آئو»، برخی از دوستان نزدیک اصغر از جمله جعفر پناهی و نادر سعایی‌ور، نوع مواجهه او با سینما به شیوه پلان سکانس را پس‌ندیده و ادامه همین روش را توصیه کرده بودند. روشی بسیار دشوار و طاقت‌فرسا که به‌رغم مرسوم‌بودن در سینمای جهان، کمتر فیلمسازی سراغ آن می‌رود. چراکه بسیاری از حرکات خرد و نماهای بسته و حتی در برخی مواقع نماهای باز را نمی‌توان

«خاطرم هست که فیلم «آئو خانه» ساخته پیشین زنده‌یاد اصغر یوسفی نژاد به‌شدت مورد توجه منتقدان قرار گرفت. به‌عنوان سوال نخست می‌خواهم بدانم واکنش آن‌ها به فیلم «عروسک» تا به این‌جا کار چگونه بوده است؟

در ابتدای صحبت‌م باید اشاره کنم که معتقدم بخش اعظم سوالات شما باید توسط زنده‌یاد اصغر یوسفی نژاد، کارگردان «عروسک» پاسخ داده می‌شد و در نبود اوست که من می‌کوشم به بخشی از آن‌ها، براساس ذهنیت خودم و دیالوگ‌های میان من و او، پاسخ دهم. مقایسه دو فیلم «آئو» و «عروسک» با یکدیگر اگرچه مقایسه‌ای رایج است اما به‌عقیده من مقایسه درستی نیست. چراکه این دو اثر حاصل دو نگاه ساختاری متفاوت به داستان است. در «آئو» داستان مرگ روایت می‌شود و در «عروسک» داستان یک پیوند و اصغر بنا داشت این تریلوزی را با داستانی از تولد به پایان برساند. «عروسک» یک کمدی سیاه است که براساس گفت‌وگوی میان قومی و به نقد کشیدن بخشی از رفتارهای مرسوم می‌گردد. عرفاً صحیح‌اند و اخلاقاً خیر به تصویر کشیده شده است.

باتوجه به اینکه هم شما، هم زنده‌یاد یوسفی نژاد از جمله منتقدان و نویسندگان سینمایی هستید، این ویژگی در فرآیند ساخت فیلم و همکاری شما چه تأثیری داشت و اساساً تعامل شما با فیلمساز چگونه بود؟

من نمی‌دانم منتقدبودن خشن است یا عیب. ما، من و اصغر، از قضای روزگار هر دو از پیشینه‌ای مشترک در حوزه رسانه و نقد فیلم برخوردار بودیم. این ویژگی زبان مشترکی را میان ما جاری کرده بود که حاصل آن را در «عروسک» می‌بینید. ما می‌توانستیم این فیلم را به شیوه‌ای کلاسیک، در چارچوب عرف فیلمسازی و با حضور ستاره‌های بازیگری جلوی دوربین ببریم. پیشنهادی که اتفاقاً روی میز هم بود اما ضمن بررسی‌های مان به این نتیجه رسیدیم که آن‌چه می‌خواهیم انجام دهیم، چیزی است که اکنون روی پرده می‌بینید. ما در دوره پیش‌تولید با پیشنهاداتی مناسب برای ساخت فیلم به شیوه‌ای دیگر روبه‌رو بودیم اما در نهایت جمع‌بندی اصغر به‌عنوان خالق «عروسک» این بود که روش خود را ادامه دهد. ذهنیت او این بود که پس از ساخت فیلم سومش، به سمتی که به او پیشنهاد شده بود برود که اجل مهلت چنین

نرگس کیانی

خبرنگار گروه فرهنگ

اگر اجل مهلت می‌داد و زنده‌یاد اصغر یوسفی نژاد ۲۲ شهریورماه ۱۴۰۵ بر اثر ارضه مغزی در نمی‌گذشت، قصد داشت با ساخت سومین اثرش، «آئو خانه» و «عروسک» را به تریلوزی تبدیل کند. او درحالی‌که سال‌ها به‌عنوان نویسنده و منتقد در رسانه‌های سینمایی از جمله مجله «فیلم» قلم می‌زد، نقد می‌نوشت و نیز فیلم کوتاه و سریال تلویزیونی می‌ساخت، با فیلم «آئو» در سینمای ایران شناخته شد. «آئو»، نخستین فیلم بلند یوسفی نژاد بود که اولین بار در سی و پنجمین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و تحسین بسیاری از تماشاگران را برانگیخت. توجه بسیاری که «آئو» در بخش سودای سیمرغ جشنواره سی و پنجم به خود جلب کرد، موجب شد وقتی کارگردانش پنج سال بعد با فیلم «عروسک» متقاضی حضور در چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر شد، به‌عنوان یکی از آثار کنجکاوبرانگیز این رویداد محسوب شود اما با رد شدن فیلم توسط هیئت انتخاب همه چیز تغییر کرد. داستان «عروسک» مانند اولین ساخته یوسفی نژاد در تبریز اتفاق می‌افتد و اثری به زبان ترکی و لهجه تبریزی است. اثری به نویسندگی و کارگردانی اصغر یوسفی نژاد و تهیه‌کنندگی جلیل اکبری صحت که با مایه‌هایی از طنز سیاه، روایتی از واکنش افراد در مواجهه با موقعیت‌های خانوادگی و اجتماعی را به تصویر می‌کشد و به بیان دیگر براساس گفت‌وگوی میان قومی و به نقد کشیدن بخشی از رفتارهای مرسوم می‌گردد که عرفاً صحیح‌اند و اخلاقاً خیر، شکل گرفته است. آن‌چه در ادامه می‌خوانید گفت‌وگویی است با جلیل اکبری صحت، تهیه‌کننده «عروسک» به‌بهانه اکران این اثر در گروه هنر و تجربه درحالی‌که معتقد است این سوالات باید توسط یوسفی نژاد پاسخ داده می‌شد و در نبود اوست که می‌کوشد به بخشی از آن‌ها، براساس ذهنیت خود پاسخ دهد.